

तं स वीक्षन्ति भूतानि क्रमन्तं कालनेमिनं। त्रिविक्रमं विक्रमन्तं नारायणमिवापरं।
 सोऽयन्प्रथमं पादं मारुताघूर्णिताम्बरः। प्राक्कामदमुरो युद्धे चासयन् सर्वदेवताः।
 समयेनामुरेन्द्रेण परिव्यक्तः क्रमन् रणे। कालनेमिर्बभौ दैत्यः सविष्णुरिव मन्दरः।
 अथ विव्यथिरे देवाः सर्वे सेन्द्रपुरोगमाः। दृष्ट्वा कालमिवायान्तं कालनेमिं भयावहं।

इति श्रीमहाभारते खिलेषु हरिवंशे हरिवंशपर्वणि सप्तचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४७ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ दानवांस्तान् पृथुः कालनेमिर्माहासुरः। व्यवर्द्धत महातेजास्तपान्ते जलदे यथा। २६५

तं त्रैलोक्यान्तरगतं दृष्ट्वा ते दानवेश्वराः। उत्तस्युरपरिश्रान्ताः प्राप्येवामृतमुत्तमं।

ते वीतभयसंचासा मयतारपुरोगमाः। तारकामयसंगामे सततं जितकाशिनः।

रेजुरायोधनगता दानवा युद्धदुर्मदाः। अस्त्रमभ्यस्यतां तेषां व्यूहांश्च परिधावतां।

प्रेक्षताञ्चाभवत् प्रीतिर्दानवं कालनेमिनं। ये तु तत्र मयस्यासन् मुख्या युद्धविशारदाः।

तेऽपि सर्वे भयं त्यक्त्वा दृष्ट्वा योद्धुमुपस्थिताः। मयस्तारो वराहश्च हयग्रीवश्च वीर्यवान्। २६६

विप्रचित्तिमुतः श्वेतः खरलम्बावुभावपि। अरिष्टो बलिपुत्रश्च किशोरोद्वैतयैव च।

स्वर्भानुशामरप्रख्यो वक्रयोधो महासुरः। एते चास्त्रविदः सर्वे सर्वे तर्पासंस्थिताः।

दानवाः कृतिनो जग्मुः कालनेमिनमुत्तमं। ते गदाभिश्च गुर्वीभिश्चकैश्च सपरश्वधैः।

कालकल्पैश्च मुषलैः क्षेपणीयैश्च मुद्गरैः। अश्वभिश्चावृषकाश्चैर्गण्डैश्च दंष्ट्रितैः।

पट्टिभिरिन्दिपालैश्च परिघैश्चोत्तमायुधैः। घातनीभिश्च गुर्वीभिः शतघ्नीभिस्तथैव च। २६७

युगैर्यन्त्रैश्च निर्मुक्तैर्गलैश्चायताडितैः। दोर्भिश्चायतपीनांसैः पाशैः प्रासैश्च मूर्च्छितैः।

सर्पैर्लेलिह्यमानैश्च विसर्पद्भिश्च सायकैः। वज्रैः प्रहरणीयैश्च दीप्यमानैश्च तामैरैः।

विकोपैश्च सिभिस्तीक्ष्णैः शूलैश्च शितनिर्मलैः। ते वै सन्दोषमनसः संगृहीतोत्तमायुधाः।

कालनेमिं पुरस्तात् तस्युः संगाममुर्द्धनि। सा दीपशस्त्रप्रवरा दैत्यानां हरुचे चमूः।

द्यौर्निर्मोलितनक्षत्रा सघनेवाम्बुदागमे। देवतानामपि चमूर्मुमुदे शक्रपालिता। २६८

दीप्ताशोतोष्णरूपेण चन्द्रभास्करवर्चसा। वायुवेगवती सौम्या तारागणपताकिनी।

तोयदाविद्धवसना यक्षनक्षत्रहासिनी। यमेन्द्रवरुणैर्गुप्ता धनदेन च धीमता।

सम्प्रदीप्ताग्निपवना नारायणपरायणा। सा समुद्रौघसदृशी दिव्या देवमहाचमूः।

रराजास्त्रवती भीमा यक्षगन्धर्वशालिनी। तयोश्चस्त्रोस्तदानीन्तु बभूव स समागमः।

द्यावापृथिव्याः संयोगे यथा स्याद्युगपर्यये। तद्युद्धमभवद्दोरं देवदानवसङ्कुलं। २६९

चमापराक्रममयं दर्पस्य विनयस्य च। निश्चक्रमुर्व्वलाभ्यान्तु ताभ्यां भीमाः सुरासुराः।

पूर्वापराभ्यां संरम्भाः सागराभ्यामिवाम्बुदाः। ताभ्यां वक्त्राभ्यां संहृष्टाश्चेरुस्ते देवदानवाः।

दनाभ्यां पर्व्वतीयाभ्यां पुष्पिताभ्यां यथा गजाः। समाह्वयस्तदा भेरीः सङ्खान्दधुश्च नैकशः।

स शब्दो द्यां भुवश्चैव दिशश्च समपूरयत्। ज्वाघाततलनिर्घोषो धनुषामपि निखनः।